

אם רוצה

ניסוח תורה

כ"א

128-8168 אד (3)

11 א' קורטין 101

בשתי תרומות הכתוב מדבר... נדולה ואחת תרומת מעשר... נדולה נישלח באומד ובמחשבה כד תרומת... מוציא נישלח באומד ובמחשבה וכשם שיש... לו רשות לבעל הבית לתרום תרומה גדולה...

על כן וכי תיבא ידיך בעירושין מה לגירושין... שכן ישנו חל אמר קרא אתם גם אתם... לדבות את השלח וכתוב החבא... בתרומה וניתו הנך ונגמרו מיניה משום... דאיכא למפרד שכן ישנה במחשבה והא...

תורה: במחשבה. נותן עינו בלד זה ושלכל בלד זה דכתיב... (במדבר י"ח) ונחשב: ואמר לאחד. מבני תורתי: צא ובקש. פסח

4) א' א' א'

במחשבה: ויבטלם בטון פירו בלד זה אם... תרומה חל על כל מה שיש בו תרומה... קצתו בלד זה וכל זה נשאל ונשאל... האומדן המורה וקל הכי חל עליו...

תורה קורטין 101

הא דאמרינן מה לתרומה שכן ישנה במחשבת... לומר שאינו צריך להוציא בשפתח, אלא נותן... עיניו בצד זה ואוכל בצד אחר. ואיכא דקשיא... ליה דהא אף תרומה נטלת במחשבה אלא לאבא... אלעזר בן גמלא, וא"כ לרבנן נילף מתרומה... דהכי אמרי' התם ב' כל הגט, חניא אבא... אלעזר בן גמלא אומר ונחשב לכם תרומתי... בשתי תרומות הכתוב מדבר, אחת תרומה גדולה... דהיינו כדגן מן הגורן, ואחת תרומת מעשר... דהיינו תרומתכם, שעם הלויים הוא מדבר, כשם... שתרומו גדולה נטלת באומד ובמחשב, כך תרומת... מעשר נטלת באומד ובמחשבה, אלמא לרבנן אינה... נישלח באומד ובמחשבה, ואיכא למימר דהא... לא קשיא לפום מאי דפרישנא התם דבתרומה... גדולה כ"ע לא פליגי דנישלת באומד שתי אין... ליה שיעור מן התורה, ונישלת ג"כ במחשבה... כדכתיב ונחשב לכם, ולא פליגי רבנן ורבי... אלעזר בן גמלא אלא בתרומת מעשר שהקשה... הכתיב לתרומה גדולה, שנאמר ונחשב לכם

מה לתרומה שכן ישנה במחשבה. פשיט דאמרינו גם לחם... בתרומת מעשר כתיב וכוסף פי כל כגע נשמע ללחם... אלמור בן גמלא תרומה מעשר נטלה בלמוד ובמחשב לל... רבנן פליגי עליה, כימ לענין אומד דסברי רבנן דמעשר טן... במעשר כתיב טיב וכיינו מדה לכל (ענין מחשבה מודו... ונחשב לכם תרומתכם בתרומת מעשר כתיב.

6) א' א' א'

עלית י"ל דבאומד הוא דפליגי משום... דכתיב ביה מעשר מן המעשר, אבל במחשבה לא... פליגי עליה, ויש מי שפ"י דבמחשבה גמי פליגי... והכא הכי פ"י ישנה במחשבה שאם נטל ולא קרא... לה שם תרומתו תרומה.

7) א' א' א'

תרומתכם כדגן מן הגורן, דאבא אלעזר בן גמלא... סבר דלגמרי איתקוש בין לאומד בין למחשבה... ורבנן סברי דלמחשב' איתקוש כדכ' ונחשב לכם... תרומתכם כדגן מן הגורן, אבל לאומד לא איתקוש... שהרי נתן בו הכתוב שיעור אחד מעשרה, ואבא... אלעזר בן גמלא סובר שמנין תורה הוא למצו',... אבל מ"מ נישלת היא אף באומד, אשתכח

8) א' א' א'

המתכוין לומר תרומה וכו'... פסוקה פ"ג דתרומות (פ"ג):... הפריש תרומה במחשבתו וכו'... נסיו כל גמל (פ"ג) פירוש בן רבי... והמחשב על כל דמיא שהתרום... נשלת במחשבה מדכתיב ומשב וכו'... פרישתו ונפרק מלפני פקדו (פ"ג):... פריך למחשבה על תרומה שכן נשלת... במחשבה;

9) א' א' א'

ותרומת מעשר מעשר ויטלם... ממחשבה, היט פליגי לא... פקדו כלל ולא דינר, רק טמן עיניו בלד... או ומחשב שהוא מעשר או מרומם מעשר... ואוכל מלד אמר. זה נמי מטלר בעינין... פ' ס' דלמא אלמור ק' נמלא סתיר ק' ותיי... נסוק דיה ק', דכמט דנס רבנן פריש... לה. זה פירוש סוק' ממחשבה כמו... שכתבתי, היט אם מחשב נעשה מעשר או... פרומה מעשר נלא השרפה תלא דיערה... רק מחשב טלד זה הוא פרומה או מעשר... כל הרי"ה פ"ד ממחשבות סט"ו כמ"ח ח"ל... פקדו פקדו ממחשבו ולא הולך באפסיו... לטס כרי זו פרומה טלד ונחשב נר, נדלה... מדמי דנשיין השרפה פקדו וסאפריש און... לנרין דיעה, כלל ממחשבה למוד בלד... השרפה לא מהוי, והכסף משנה כמ"ה על... דמי הרי"ה שכן פירשו רש"י דלמא, ובלא... י' טילת פין השיעור כמו שפירש. ועיין

10) א' א' א'

והמצוה הקב"ה היא שצונו להוציא תרומה גדולה... והוא אמרו יתעלה נוספי' ית' ראשית דגנך וכו' נתן... לו ומצוה זו אינה נוהגת מן התורה אלא בארץ... ישראל, וכבר התבארנו משפטי מצוה זו במסכת... תרומות (פ"ה"ד):

והמצוה הקב"ה היא שצונו להוציא המעשר בצמה... הארץ והוא אמרו יתעלה (פ"ה ק"ה) כי את מעשר בני... ישראל אשר ירימו ליי' תרומה. וכל מעשר הארץ ליי'... הוא (פ"ה כ"ה). וכבר באר הכתוב (פ"ה ק"ה) שהמעשר... הוא ללויים. וכבר התבארנו משפטי מצוה זו במסכת... מעשרות. וזה הוא הנקרא מעשר ראשון. והוא אינו... חובה מן התורה אלא בארץ ישראל:

11

מצוה שצ"א
מצוות מעשר ראשון

(א) שנתחייבו בני ישראל לתת חלק אחד מעשרה חלקים מזרע הארץ ללוים, שנאמר [במדבר י"ח, כ"ד], כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה נתתי ללוים, ונאמר בסדר אם בחוקותי ויקרא כ"ז, ל"ן, וכל מעשר הארץ וגו' לה' הוא. וזה הנקרא מעשר ראשון.

11 ח"ט

מצוה תקז
מצוות הפרשת תרומה גדולה

(א) שנצטוונו להפריש מן הדגן והתירוש והצמר הרומה ונמך אותה לכהן והיא הנקראת תרומה גדולה, ועל זה נאמר [דברים י"ח, ד'], ראשית דגןך תירשך ויצהרך וגו' תתן לו, ואמרו זכרונם לברכה [חולין קל"ז ע"ב] כי מדין התורה אין לה שיעור אלא אפילו חטה אחת פוטרת כרי גדול, אבל חכמים אמרו [תרומות פ"ד מ"ג] להפריש יותר, ואמרו

12 ח"ט

מי שיש לו עין ביטנית מפריש חלק אחד מחמשים, וסמכו הדבר על לשון תרומה, כלומר תרי ממאה, דהיינו אחד מחמשים. משרשי המצוה, לפי שהדגן והתירוש והצמר הן עיקר מחיתן של בריהו, והעולם כולו להקדוש ברוך הוא הוא, על כן ראוי לאדם לזכור את בוראו על הברכה אשר ברכו ושיפריש קצת ממנו לשמו ברוך הוא, ויתנו למשרתיו שהם הכהנים העוסקים המיד במלאכת שמים טרם יגע בו יד אדם ויהנה ממנו כלל. ומן היסוד הזה אמרו זכרונם לברכה שאפילו חטה אחת פוטרת את הכרי, כי זכירת האדנות על הדבר אין הפרש בין רב למעט. אמנם רבותינו זכרונם לברכה חוסימו בדרבן לתת בו שיעור ראוי כדי שיתעורר לב האדם בענין יותר, כי בהיות האדם בעל חומר לא ישית אל לבו על הדבר המועט כמו על המרובה שימלא עיניו ויעידו עליו יותר תנועתו כדרך טבע האדם והרגלו שישמח במאכל רב. וכבר כתבתי עוד בטעם מגות הכהנים בסדר ויקח קרח במצות מעשר ומעשר מן המעשר כסימן שצ"א ייצי"ב [מצוות שצ"א - ג].

13 ח"ט
וכן קדש כהן שיעור הרב למות מה שנוקח בסוף חלק מן המטה למנו דין אור אלו ככולן לכל י"ב ככס מלוג. כי בגדלים פנוניים הם צמי מלוג בולג. והמשל בזה המלוג. אכן כל העושה ספורס לנו ער לנפריש אותה ונלמדינו בה מלה פדרת שולמר (י"ח ע"ה) חלה מרימו תרומה ושלא יעלה בלגנו ערס אומה להוליל העיפה מליפור ונעזובה 10 לו שליון אומה כלש זה אומה ימי במתנתו לכהן שולמר (ש"ה) מרלסית עריסומיכס מתנו ליי"י סרומה. וכן למנויו בנחיתת התרומה (שולמר"ה) רלסית דגנך פירושך ויטורך סתן לו. ונלמדינו מלה בהרעמה ען המעט הכלל כהלה שולמר (י"ח ע"ה) והיה כאלכס מלחם הכרן מרימו תרומה יי"י רלסית עריסומיכס מלח מרימו תרומה כתרומה גורן כן מרימו לומר. כרי"ה ששקוה סרפס שתיקן וססלן מלה וזהו עלה כחוכו. ו"ה עוד כה לרבותינו שנו בספרי (פי"א ע"ה) מרימו תרומה ליי"י כתרומה גדולה הכמוס מוכר מלח אומר כתרומה גדולה ככתוב מוכר לו לינו מדבר מלח כתרומה מלח כשקול אומר חלה

(b)
הרימו כרי תרומה חלה סמורה כל מה חלומד לומר מרימו תרומה ליי"י כתרומה גדולה ככתוב מדבר דברי ר' ילסיה [רי יונתן אומר] לפי שכול אומר רלסית דגנך פירושך ויטורך מונה, מלה אומר חוכה לו לינו מלה רשות חלומד לומר מרימו תרומה (י"ח ע"ה) וכל רשות. והנה נחבסר שכול יפעלה מלה להפריש תרומה גדולה רלסית כחולמו ונמנה לכתיבה עוד עס שרשים ולרבע מתנותיכס. והלסיח עוד שיהו מלה חויבס לנרד על הפרשס כמו שצנינו (פחמו) פי"ה (י"ח) חשפה לא ימרונו ולס תרימו מרומתן מרומה כלסס הסכור וסערסס ונעל קרי. והיינו ספני סטיין ינונין לנרד. ומפורס כחומססח כחמרון כנרבות (י"ח ע"ה) והולך להפריש תרומה ונעשרות אומר פלקי"ו להפריש תרומה ומעשרת מלסמתי מנרד מליכס מפענה שמתרלסן. ולינו סיה ספלוה עלינו התיעה לכהן מחמרון רלסית דגנך פירושך ויטורך חמרון לו בלגן לו סיו גחרין עלינו לנרד כשעת הפרשה ען כהני המסור לנו ממש כו מפנה עשתי"ה לינו נכר מלסמתי כהן ספלין סיו ח"ט לנרד כמו שכתב (בנחמי"ה) [כרתי"ע] סולמחות ומג' וכיון שולמרנו לנו לנרד כשעת הפרשה פלקי"ו

(c)
והפריש תרומה לו להפריש מעשר למנו כשפרשה מלוג. ועוד שיהי הכהנים עומס מפרישס תרומה ומעשרות ומנרדין גס כן עליהס כמו שדרשו (אונס פ"ה שפסח ס"ד) מספוק כן מרימו אלו לויס גס אלס אלו כהניס. ולינו לא היה כמלה ללח כתיבה בלכד היו סס ספורים מזה. ועוד שיהי נמנה עמלס מנרד כהפלקה וסיה וסיות [כסן מלח מפליה כסור כמו שחומר נגמר כבודות (י"ח) ולס כן לוי] אמנה שתי מלה כתרומה ספרלסית עסקות תרימו תרומה ליי"י ונתינה לכסן מספוק סתן לו. וכן נמנה כהלה ספרלסית מספוק מלה מרימו תרומה ונתינה לכסן מפנה סמרת מפסוק מרלסית סריסומיכס מתנו (י"ח ע"ה) וכן קדש כמספר מפנה ספרלסית מפנה מספוק (י"ח ע"ה) ער מפעל סח כל מנחלה זרען וכל הירוש המקובל כשני מעשרות ככתוב מדבר אהו מפעל רלסון החומר בו (פי"ה ק"ה) ולכני לוי הנה נתתי סח כל מפעל ניסרפל לנחלה ומר (ש"ה) ולכללסס סוקו ככל פקוס סח וביחכס כו סכר הול לכס והלמר מפעל כני סהול קודס והול ויחברן מלה אומה. ולכללו לפניו כמו שולמר (י"ח ע"ה) והלילס לפניו ימי מלסר

2

14 (14) תרכ"ז
תרס"ט
ת"ת

15 (15) תרס"ט
ת"ת

1 והואר או סתם שנובד לנפשו שאין למה שיש שיעור מן הסתם אלא
 לאי מכים שמו לחלוטין ועל לי לומר בזה דבר חדש לא קדמי
 כי הוא מלווה או סתם ואולי כי המטה הוא של הסתם אלא אם
 קבל מן המטה כי קודם לשיעור הוא חסדו בחליטה וצ"ל המטה הוא
 2 מה שיהיה כבר כוונתו לשיעור קבל והוא שיהיה בחליטה והוא של המטה
 יחזיק בהג' המטה אם חלטה לעשות ולה' יתעלה לכן אין כלל חלטה גול
 לכהן ודמייה סתם בחליטה . והמטה המטה התיקנים ליתנה לכן . והיא
 פשוט פשר המטה שיש בחליטה , והיא עתיקת האלו חלוקים זה מה
 עלמור הסתם אין לו שיעור כלל מן הסתם ודמיון פשוט פשוט סתם
 המטה נתיב * המטה הוא שיעורו
 11 ומה שיש בחליטה שיהיה ליה לוקים
 מטה חלטה לכן זה לא שיעור
 מן הסתם כיון ומה שיש בחליטה
 16 והוא מ"ד זה המטה והשיעור סתם פשוט
 4 והוא מ"ד זה המטה והשיעור סתם פשוט
 28 והוא מ"ד זה המטה והשיעור סתם פשוט

12 מה שיש בחליטה שיהיה ליה לוקים
 מטה חלטה לכן זה לא שיעור
 מן הסתם כיון ומה שיש בחליטה
 16 והוא מ"ד זה המטה והשיעור סתם פשוט
 4 והוא מ"ד זה המטה והשיעור סתם פשוט
 28 והוא מ"ד זה המטה והשיעור סתם פשוט

16 (16) המטה

ובי : רש"י (מ"ד) המטה והשיעור סתם פשוט (מ"ד) המטה והשיעור סתם פשוט :
 קדמון המטה והשיעור סתם פשוט מ"ד עתה המטה והשיעור סתם פשוט :

17 (17) המטה

17 והוא יסוד ואם יסוד לשיעור אם יסוד למה שיש שיעור מן הסתם אלא
 לאי מכים שמו לחלוטין ועל לי לומר בזה דבר חדש לא קדמי
 כי הוא מלווה או סתם ואולי כי המטה הוא של הסתם אלא אם
 קבל מן המטה כי קודם לשיעור הוא חסדו בחליטה וצ"ל המטה הוא
 2 מה שיהיה כבר כוונתו לשיעור קבל והוא שיהיה בחליטה והוא של המטה
 יחזיק בהג' המטה אם חלטה לעשות ולה' יתעלה לכן אין כלל חלטה גול
 לכהן ודמייה סתם בחליטה . והמטה המטה התיקנים ליתנה לכן . והיא
 פשוט פשר המטה שיש בחליטה , והיא עתיקת האלו חלוקים זה מה
 עלמור הסתם אין לו שיעור כלל מן הסתם ודמיון פשוט פשוט סתם

17 והוא יסוד ואם יסוד לשיעור אם יסוד למה שיש שיעור מן הסתם אלא
 לאי מכים שמו לחלוטין ועל לי לומר בזה דבר חדש לא קדמי
 כי הוא מלווה או סתם ואולי כי המטה הוא של הסתם אלא אם
 קבל מן המטה כי קודם לשיעור הוא חסדו בחליטה וצ"ל המטה הוא
 2 מה שיהיה כבר כוונתו לשיעור קבל והוא שיהיה בחליטה והוא של המטה
 יחזיק בהג' המטה אם חלטה לעשות ולה' יתעלה לכן אין כלל חלטה גול
 לכהן ודמייה סתם בחליטה . והמטה המטה התיקנים ליתנה לכן . והיא
 פשוט פשר המטה שיש בחליטה , והיא עתיקת האלו חלוקים זה מה
 עלמור הסתם אין לו שיעור כלל מן הסתם ודמיון פשוט פשוט סתם

18 (18) המטה

אבל כל ברכה שהיא על מעשה
 שאינו בדבר אחר , ואינו לפי שעה , ולא נגמרה המצוה באותה
 עשייה , אינו מברך על . כגון לישב בסיכה דאינה לפי שעה ,
 אלא מצוה שבעה ימים עם הלילות , דתבוי"ו , במסכות תשבו
 שבעה ימים , ולאחר ז' ימים או נגמרה המצוה , הילכך מברך כל
 שעה שבעה ימים , לישב בה לישב במסכה , דמשמע לישב עתה ,
 ולישב עוד , ולא נגמרה המצוה . וכן להתעטף בציצית דלא
 נגמרה מצוה בהיא עימך , דכל היום מצוה , להכי מברך להתעטף
 בציצית . וכן להפריש חלה ותרומה לא נגמרה מצוה עד שעה
 נצטו לכהן . וקריאת ההלל לא דמי לקריאת מנילה , לפי
 שקריאת ההלל יש בו הפסקות בסוף כל מסור הללויה" , וגם
 שיה' ציבור מפיסק בודרו וכאנא , ולא ותי גמר מצוה עד
 שגמרו כל המסורים , הילכך לא הוי ברכה , על דבר אחר ,
 כמו מקרא מנילה , אלא על כל מסור ומסור , להכי מברכים
 לקרא את ההלל , כלומר לקרא כל מסור ומסור , וכן לנבד .
 וכן להדליק נר של חנוכה לפי שבכל הלילות , לבר מנילה
 הראשון , יש בו נירתי"ו להדליק , ולא נגמרה המצוה , עד
 שמדליק כל הנירות , להכי מברך להדליק , דמשמע להדליק כל
 נר ונר , ולא חילקו ברכה לילה הראשון משאר לילות . וכן
 לשמוע בקול שופר לפי שהוא חילוק לג' מדרים , תשר"ת ג'

(19) חזקת (19) ארבע

20

ואת אשר מאת ידי ד כחה בגינתו
שיטת רבינו וראיה שם הרמב"ן חזק ב'ו
שדרי כשבו להשלים ופנתו שאמר ממנו
רבינו לא השלים באלו שימנה ההפירשה
למצוה בפ"ע והנתינה למצוה בפ"ע אלא פרוח

לכבוד מצות אחרת להשלים ומפני שים
ישתהיר לכל דבריו שכתב סגן. חזק הסיב :

21

והמצוה הקביע היא שצונו להניח מה שישאר
בכרם כשיכצור אותו לעניים והוא הנקרא (פ"ט פ"ו) ולפי
הלך פ"ט פ"ט (ועתה) שוללות ובא בהם הכתוב גם כן (ט"ז)
תעווב אותם אחר זכרו העוללות. וכבר התבאר משפט
מצוה זו במסכת פאה (פ"ו). ואינה נוהגת מן התורה
אלא בארץ :

והמצוה הקביע היא שצונו להניח מה שיתפטר
ויסול מן הענבים בבצירתם לעניים והוא אמרו ית' (ט"ז)
ופרס כרמך לא תלקט לעני ולגר תעווב אותם. וכבר
התבאר משפט מצוה זו במסכת פאה (פ"ו). ואינה
נוהגת מן התורה אלא בארץ :

והמצוה הקביע היא שצונו להוציא הביטורים
ולתביאם למקדש והוא אמרו ית' (מספתי) כ"ג ראשית
בסדרי אדמתך תביא בית יי' אליך. ומבאר שמהו
זו אינה נוהגת אלא בפני הבית. ולא יבאו אלו
מפירות ארץ ישראל וטורא ועבר הידון ומשבע
המיגן לבד. וכבר התבאר משפט מצוה זו במסכת

בבב"ב. והתבאר שם (פ"ט פ"ט) שהם נכסי כהן כלומר
פירות הביטורים :

והמצוה הקביע היא שצונו להוציא תרומה גדולה
הוא אמרו יתעלה (מספתי) ית' ראשית דגגן וכי נתנו
לו ומצוה זו אינה נוהגת מן התורה אלא בארץ
ישראל. וכבר התבאר משפט מצוה זו במסכת
תרומה (פ"ט פ"ד) :

והמצוה הקביע היא שצונו להוציא המעשר מצמה
הארץ והוא אמרו יתעלה (פ"ט ק"ח) כי את מעשר בני
ישראל אשר ירימו ליי' תרומה. וכל מעשר הארץ ליי'
הוא (פ"ט נחמ"ג). וכבר באר הכתוב (פ"ט ק"ח) שהמעשר
זהו ללויים. וכבר התבאר משפט מצוה זו במסכת
מעשרות. וזה הוא הנקרא מעשר ראשון. והוא אינו
זוכה מן התורה אלא בארץ ישראל :

שעה בהפירשה חלה ותרומה לשנו התוך
לבאר מה יעשו בולק הכהן ונתינת כל אלו
לכהן וזה הנתינה לה' והיא היא הנתינה
למצוה אחרת יחשב. וכמו שמבאר כן גם
סדרת הרמב"ן שצונו שיהיו מונה נתינת חלה
ושוק לכהן מצוה משום שהמה חזים מחלק
זבה והיה צריך לבאר ולהודיע מה יעשו
בהם :

כדחורא בתרא. ואני המיה שמונה
הרמב"ן מצות נתינת החלה משטוק ורשעת
לדיעותיהם נתנו לה' תרומה. ואם לא נתינת
לכהן אלא לה'. ואי מיתורא דקרא לייף. ומ
האי קרא גרש משט כל חיבה במפר
פרצותא מקצתה ולא כולה וכן הרבה דרשות
א"כ לא נשנית אלא בשביל דבר שנתחייב
לכו ופרשיות ששנו בשביל דברים שנתחייבו
להם אין מנמינם במקום וכמו שפירש
(הרמב"ן) (הרמב"ם) :

אמנם כל זה דחיקר הפנה היא
ההפירשה. ודיקא בתלה תרומה ותרומת מעשר
על מעשר שנתו ללויים שיקר המצוה היא
הנתינה ולא ההפירשה. שהמעשר לא קנה ה'
והצדק נתנו ללויים אלא הוא חלק שנתחייב
והוא יחלק בסמרי ונל' (וי' ט"ז) כל מצוה כוונה
קנאו ה' נתנו לכהנים זה חלק שנתחייב. ר"ל
המעשר לא קנאו השם ונתחייב ללויים כמנהג
אל. נתנם ללויים חלק שנתחייב. דברי ר'
אשה י' יתנו אומר אי' זו קנאו ה' נתנה
ללויים שנתחייב וכל מעשר תאריך לה' הוא וכו'.
א"כ דלדברי תנאי דהוא ר' אשה מעשר
אלא קנאו ה' והולכו שיקר המצוה במעשר
היא הנתינה ללויים. ולפי זה הולך לא היה
צריך להפירש המעשר. שדרי כתבנו למעלה

הוא דמתייבס והנתינה להפירש והנתינה
הנמשכות חייבו שכתב רגם הם צריכים
להפירש חלק ה' אלא שדחיקר חזים שולחו
נבזה. וא"כ במעשרי שלא קנאו ה' חלק
אמאי כחויב גם הלוי להפירש מעשר. ונראה
היינו דכתב רבינו הרמב"ם בסוף ראשון
בהלכות מעשר הי' לרם וכתבים מפרשים
מעשר ראשון כדי להפירש ממנו תרומה
מעשר וכו' ע"ל. ולכאורה תקשי אמאי נת
השם שהכתבים הללוים מפרשים מעשר
ראשון כדי להפירש תרומה מעשר. ואמאי
לא כתב שמתייבס להפירש המעשר ראשון
ממצות התורה מדרשא דאתם גם אתם כדודים

בסמרי כמו שמתייבס להפירש התרומה וכמו
שהכתבים מפרשים שאר תרומות ומעשרות
ומביא דרובא דאתם גם אתם. אי' לכתב
ש' ליישב לפי שדרי חזיקי וכהן להפירש
המעשר ראשון כיון שלא קנאו ה' והצדק
והתורה כדי להפירש ממנו תרומה מעשר
והתרומה מעשר והאי צדק להפירש כי זה
חלק הכהנים וקנאו ה' כדכתיב ונתחייב מעשר
תרומה ה' לאתרי הכהן. וכן דיק קרא דיעשר
מצות ההפירשה של מעשר ראשון משום
תרומה מעשר שבו דכתיב (פ"ט ק"ח) כי את
מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה
נתתי ללויים ודריש בגמרא ובסמרי הכתיב
קרא תרומה ד' שפירש ממנו תרומה מעשר.
ואמאי יש ללמוד דצדק מצות ההפירשה

הוא כתב הרמב"ן (ק"ח פ"ו) חל וכן
היה חשי שיצונו הרב למצות מה שולח
הכהן חלק מן המצוה וכו' עד סוף הדבר
ונתינת כמות מכלימות לנו החשבון ע"ל.

הנראה לי כשיסת רבינו הרמב"ם שרבינו
פ"ל כי היכי דלא פנינן נתינת חלה ושוק
לכהן מצוה כשום שום מצוה שנתחייב לה'
לאחר ופניו שיהיו חזיקי מן משלוח המצוה.
וכמו שהרמב"ן עצמו (פ"ל פ"ג) נתן הסכם
הוא כחה ושוק הוסיף הרמב"ן לבאר
שאש"י שכתב הוא שוק הימים נתנו לכהן
אינו צווי אלא * והואה שנתנו לכהן במתנה
וכן. כן אינו מונה רבינו נתינת חלה ותרומה
ומשור מן המעשר לכהן למצוה משום שאל
הוא קנאו השם והצדק נתנו לכהנים תמה
החיים משולח הנבזה אינם נותנים משלוחם
לכהן לכהן אלא משל חלק השם שקנאו
לראיה בסמרי (פ"ט פ"ו) חל וכן הביא
הילקוט בפרשת קרח (פ"ט פ"ט) כל מצוה
כמה קנאו השם ונתחייב לכהנים. וכן הרמב"ן
עצמו כתב בתשובת שאלה ס' ק"ח הביא
בשל פניית אפרת (פ"ג פ"ג) שזה הסכם
שאין מבייבס בתנועתם לכהנים כי כהנים
משולחו נבזה קא וכו' והוא אינו נתנו להם
מאמת משלו. וכן משפט ששאר דקרא
בפרשת קרח כל חלב יצוה וכל חלב תירוש
ודבן ראשיתם אשר יתנו לה' לך נתתם.
היי' שוקניה נתנם מלוק כדכתיב אשר יתנו
לה' לך נתינתם. וכן במעשר מן המעשר כתיב
ונתחייב ממנו את תרומת ה' לאתרי הכהן. וכן
במזלה כתיב (כ"ט פ"ט) נתנו לה' תרומה ולא
כתיב לכהן. וא"כ מהשם קנאו ונתנו משולחם
הנבזה לכהנים. ומהו הסכם נ"ל מה שהכתבים
עצמו מתייבס להפירש תרומות ומעשרות
אש"י שולחנים לכהנים היינו משום שהמה
מתייבס להפירש לשם השם והצדק שנתנו
חלקם ואתרי יוכי המה משולחני הנבזה

והם שנתנו בתלה נתנו לה' תרומה ובמעשר
מן המעשר ונתחייב ממנו את תרומת ה'
לאתרי הכהן צוויי אלא יהודאה שרא לכהן
ובתורה הכתיב הרמב"ן בשוק הימים שנתחייב
כי נתנו לכהן. ואם כן שיקר המצוה בתלה
והתרומה המעשר מן המעשר היא תהפירשה
שהיא לשם הכהן והצדק ולא נתינת לכהן
כי הנתינה לכהן אינה אלא השלוח מצוה
ההפירשה שיהיה השם משולחני הנבזה כמו
שכתבנו שכל מצוה כיתה קנאו השם ונתנו
לכהנים כמו שהכתבי לצי' הסי' שכתב
הילקוט. וכן שוק ונתנו עם רבינו הרמב"ם
שאינו מונה נתינת חלה ותרומה ומעשר מן
המעשר לכהן מצוה בפ"ע כיון שהם חלק
השם ונתנו להפירש אותם לשם ה' והצדק
לתידיע מה יעשו בהם. כמו שאינו וזהו
הרמב"ן למעט מלכות הקרבנות מפני שאמר
שעה בתבואת הקרבנות הצדק לתידיע
שלאכתם כן אין ראוי למצות נתינת תרומה
חלה ומעשר מן המעשר לכהן מפני שאמר

נכמי וולנו טוראם ונל' .
* נפוס שזכנו זו (כונסא נב כ"ט פ"ט ק"ח)
ח"ס ס' י' ו' ונפוס כתיב) נפוס כ"י א' פ"ט
ולינו כמנהג הרמב"ן. ונפוס פ"ט כ"ב כמנהג
ר' נפוסים ופוסט.

4

